

Kraljevina Španska in Portugalska.

a pirenejskem polotoku ste dve kraljevini: Španska in Portugalska. Kraljevina Portugalska ima 93.156 kvadratnih kilometrov površja in šteje štiri in pol milijona prebivalcev. Kraljevina Španska ima 507.000 kvadratnih kilometrov in šteje 17 milijonov prebivalcev. Malo ne ves pirenejski polotok je zelo gorata in visoka planota. Večje in razteznejše nižine se nahajajo le ob vletoku Ebru in spodnjem Guadalquivirju, ki teče po večjem preko andaluške nižine ter je najbolj vodnata reka v španski deželi. Na pirenejskem polotoku je precejšno število tekočih vodá, ali večina jih usahne v poletji, kadar pritisne huda vročina. Največje reke so: Minho, Duero, Tajo, Guadiana, Guadalquivir in Ebro.

(Poiščite vse to na zemljevidu.) Podnebje na Španskem je zelo različno; po severnih krajih, rekše v visokih pirenejskih gorah je zelo mrzlo. Osrednje planote pa imajo v poletji vroče in suho, a po zimi silno mrzlo vreme. Vsako leto pade sneg, ki pa le nekoliko dni obleži. Iz tega je razvidno, da poljedelstvo ne more uspešno napredovati. Na Španskem se najbolj pospešuje reja ovac, katerih štejejo nad 20 milijonov. Izmedj teh je blizu do dve tretjini tako zvanih „merinos-ovac,“ ki dajejo volno za kupčijo na Angležko. Na vzhodu španske dežele ni nikoli prave zime in vročina je tu nestrpna. Zato se v teh pokrajinah pridelava vsako leto mnogo najboljšega vina, riža, turšice, datelnov, bombaža in drugih takih pridelkov, katerim ugajajo le gorki južni kraji. V Madridu, glavnem in stolnem mestu španske kraljevine je zatorej jako živahno tržišče z južnim ovočjem, katero donša ondotnim

prebivalcem mnogo lepega dobička. Madrid šteje preko 400.000 prebivalcev, ima 71 trgov, 32 cerkev, bogate muzeje, umeteljniške zbirke, mej katerimi je zbirka slik bajé najbogatejša v vsej Evropi. Španjolci so lep, čvrst narod, posebno njih narodna nošnja jim kaj lepo pristoji. Slika vam kaže trg z ovočjem po južnih mestih španske dežele.

Glavno mesto na Portugalskem je Lizbona sè 204.000 prebivalci. Mesto ima nad 240 cerkev, 99 kapel in 82 samostanov. Obrti je tù malo, kupčije mnogo, ki je pa večinoma v tujih angležkih rokah.

T.

Vstajenje.

Surrexit Dominus vere, Alleluja!

Vstal je Gospod res, Aleluja!

Minol je sveti postni čas, čas resnôbe in žalovanja. Trpeči Zveličar, katerega so položili pred kratkim v krasen, z mnogobrojnimi lučicami in raznobojnimi cveticami nakiteni grob, pred katerim se je zbiralo verno ljudstvo v tolpah molit ga in častit, vstal je častitljivo od smrti in dovršil človeško odrešenje.

Kako nenadoma se je vse izpremenilo! Ni več toge, ne žalovanja; vse je polno največjega veselja. Cerkev je slekla žalno obleko in se zavila v belo krilo. Kako veličastno doné zvonovi v visokem zvoniku, ki so pred kratkim še tožno molčali in oznanjujejo vesoljnemu stvarstvu veleslavno vstajenje in zmago Odrešenika! Vse se giblje in raduje, praznično je vsakdo oblečen. Delo počiva in vse se zbira v prostorno cerkev. Tù prepevajo peveci veselo „aleluja“ in duhovnik oznanuje: „Vstal je Gospod res!“ Približa se krasnemu božjemu grobu, vzdigne presveto telo in k ljudstvu obrnen zapoje trikrat z vzvišenim glasom: „aleluja!“ Vse se dvigne po konci in hiti udeležiti se slavnostnega spreveda. Iz velikih cerkvenih vrat se usiplje pobožno ljudstvo; par se vrsti za parom in podaljša dolgo vrsto. Sprevod se pretrga, in duhovnik noseč Najsvetejšega prestopi v svečanem spremstvu cerkveni prag. A hitro se sklene zopet sprevod, ker nove tölpe se usipavajo na prosto nasledovat blagoslavljajočemu Bogu. Kakor angeljski glasovi se glasi v nebo vesela pesen:

Zveličar naš je vstal iz grôba!

Vesel prepevaj, o kristjan!

Premagana je vsa hudôba.

Dan's je rešenja tvoj'ga dan!

Potrta je pekla oblást,

O poj, kristjan, hvaležno čast! Aleluja!

Kje, smrt je zdaj premaga tvoja?

In tvoje ostro zêlo, kje?

Veselo upa duša moja.

Življenje večno čaka nje.

Moj Jezus je od mrtvih vstal,

Kraljestvo smrti pokončal! Aleluja!

In pobožno ljudstvo ponavlja vse razvneto in vzradoščeno „aleluja.“ Sree vsacega je neizmerno veselo, polno hvaležnosti in najslajših čutil, a jezik nima moči, da bi je mogel razodeti in pokazati svetu. V glasnej molitvi, katero si nakladajo mili, mogočni glasovi zvonov, da jo nosijo tja nad oblake na svojih lehnih krilih, zjedinjuje se veselje in koprnjenje nebrojne množice.

Prapori vibrajo veličastno po zraku; zdaj se nekoliko umirijo, a kmalu se dvignejo k višku, kakor da bi vzplávala krilata ptica pod jasno nebo. Le trenotek ne počiva to slavno znamenje velike zmage.